

Kvalitetsredovisning T3 2019 - Nämndens verksamheter

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	3
2 Inledning.....	3
3 Inledande beskrivning.....	4
4 Uppföljning 2019 med framåsyftande plan 2020	6
4.1 Analys av utfall ekonomi, lokaler, bemanning.....	9

1 Sammanfattning

Sammanfattning

I detta avsnitt sammanfattas rapportens viktigaste slutsatser.

Övergripande beskrivning av förvaltningens verksamheter

Förvaltningens verksamheter, från förskola till **arbetsmarknadsuppdraget**, är omfattande. Barn inom förskolan erbjuds verksamhet dygnet runt veckans alla dagar. Organisationen för grundskola omfattar även grundsärskola, elevhälsa och modersmålsundervisning. Gymnasieskolan erbjuder 12 nationella program, gymnasiesärskola samt IM. Elevhälsa finns. Vuxenutbildningen består av fem olika enheter.

Inre organisation

En tydlig struktur för ledning finns inom förvaltningens samtliga nivåer.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Goda rutiner finns på alla nivåer för uppföljning av T1, T2 och T3. Kvalitetsarbetet kan utvecklas med exempelvis tydligare anvisningar för hur enkätsvar redovisas i uppföljningen.

Uppföljning 2019 med framåtsyftande plan 2020

Resultatet för 2019 visar bland annat att elevers ansvar och inflytande är ett fortsatt utvecklingsområde. Söktrycket på vuxenutbildningen har ökat och elevers behov beskrivs som mer komplext än tidigare, vilket bland annat medför behovet av att inrätta tjänster inom elevhälsa.

När resultat analyseras, målsätts och blir föremål för strukturerade insatser sker skolutveckling. Arbetet med att ha utgångspunkt i elevens faktiska nuläge och omvärldsuppfattning är avgörande för resultatet. Behovet av VUC:s verksamheter kommer att öka markant de närmaste åren.

Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete är föremål för fortsatt utveckling på samtliga nivåer. Att hitta nya hållbara arbetsformer som svarar mot de ekonomiska förutsättningarna och eventuellt bristande lärartäthet är ett utvecklingsområde. Förskolans arbete med normer och värden kommer att fortsätta. Barnkonventionen är från 1 januari 2020 svensk lag och kompetensutveckling kommer att ges. Grundskolans rektorer kommer under året att fokusera på att i möjligaste mån konkretisera processen gällande elevers ansvar och inflytande. Gymnasieskolan behöver inleda ett arbete med invärde - utvärde för att följa årskullar och inte årskurser. Utökat elevinflytande samt att bibehålla och utveckla kvaliteten av undervisningen utifrån en allt stramare budget är en utmaning. Gymnasieskolan har påbörjat arbete med att inrätta elevkår.

2 Inledning

Syfte med rapporten

Det systematiska kvalitetsarbetet ska ge underlag för utvecklingsåtgärder för att de nationella målen för skolan ska uppnås. Huvudmannens ansvar för utbildningens genomförande innebär att se till att det vidtas åtgärder för förändring och förbättring när brister synliggörs via det systematiska kvalitetsarbetet. **I denna rapport beaktas även kommunfullmäktiges mål.**

Syftet med föreliggande rapport är att ge en lägesbedömning av verksamheterna inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområden. Rapporten är en del i

huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och utgår från uppföljning av läroplanens huvudområden.

T3 2019 är en sammanfattande rapport av T1 och T2 samt en framåtsyftande plan för 2020. Rapporten belyser även rutinerna och medarbetares delaktighet för det systematiska kvalitetsarbetet på enhets- och verksamhetsnivå. Slutligen rapporteras planerade aktiviteter och åtgärder kopplade till nämndens mål samt hur verksamheterna kommer att arbeta med målen under år 2020.

Underlag och genomförande

Föreliggande rapport baseras på de kvalitetsredovisningar som författas av nämndens samtliga verksamheter. Varje kvalitetsredovisning består dels av de kvalitetsredovisningar som skrivs på enhetsnivå och dels på verksamhetsnivå. Ansvarig för redovisningen på enhetsnivå är respektive rektor och på verksamhetsnivå respektive verksamhetschef.

3 Inledande beskrivning

Övergripande beskrivning av förvaltningens verksamheter

Enköpings kommun har 20 kommunala förskoleenheter med i dagsläget tre tillhörande bussar. Förskolan har en avdelning för kommunens asylsökande familjer och erbjuder kväll, natt och helgverksamhet. Det finns en öppen förskola och ett familjedaghem. Verksamheterna leds av 12 rektorer. Ett förskoleteam med specialpedagogisk kompetens arbetar på uppdrag av rektor som en stödfunktion gällande barn med rätt till särskilt stöd samt handledning av arbetslag. Av kommunens 2844 barn i förskoleålder vistas 1908 inskrivna i kommunens förskolor.

I kommunens 12 grundskolor studerar dagligen 4542 elever. Alla skolor utom en erbjuder fritidshemsverksamhet. Grundskoleorganisationen omfattar även två grundsärskolor. Elevhälsa, Modersmålsenhet och EnaT/Naturskolan är centraliserade och har fram till nu legat under verksamhetsgren för grundskola. Antalet tillsvidare- och visstidsanställda inom Grundskola, Särskola och Modersmål uppgår till 882 personer. Samtliga skolor erbjuder skolbibliotek.

Westerlundska gymnasiet är Enköpings kommuns enda gymnasieskola och erbjuder 12 nationella program, gymnasiesärskola samt IM. Elevhälsa finns. I dagsläget är ca 1300 elever inskrivna totalt och det arbetar 185 personer i verksamheten. Enheten är lokaliserad på flera adresser och byggnader, men merparten av eleverna har sin undervisning i huvudbyggnaden. Gymnasiet erbjuder även ett skolbibliotek.

Vuxenutbildningscentrum består av fem olika enheter:

Arbetsmarknadsenheten (AME) /Jobbcentrum ska erbjuda alla ungdomar under 20 år och som inte studerar på gymnasiet ett alternativ. AME ska årligen anordna feriearbete för kommunens ungdomar. På uppdrag av Arbetsförmedlingen ska AME/Jobbcentrum anordna sysselsättning för personer inom Jobb- och utvecklingsgarantin. AME/Jobbcentrum ska anordna platser för arbetspraktik och arbetsprövningsplatser. Inom AME/Jobbcentrum ingår även verksamheten inom Elvira som ska anordna praktikplatser för SFI-studerande (språkpraktik) samt vara ansvariga för samhällsinformationen i samarbete med SFI. AME administrerar alla anställningsstöd inom Enköpings kommun.

Externa utbildningar (ExU) ger yrkesutbildningar till vuxna kommuninvånare och erbjuder även teoretiska kurser på distans för de som saknar eller behöver komplettera sin gymnasieutbildning.

Integrationsenheten (IE) har som uppdrag att hjälpa nyanlända med mottagande och bosättning i Enköpings kommun. En nyanländ är någon som är mottagen i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd på grund av flyktingskäl eller andra skyddsskäl eller synnerligen ömmande omständigheter. Även anhöriga till dessa personer anses vara nyanlända.

Komvux vänder sig till vuxna kommuninvånare som saknar eller behöver komplettera grundskole- eller gymnasieutbildning och/eller är nyanlända i Sverige och behöver lära sig det svenska språket. Inom ramen för Komvux finns Lär vux som erbjuder särskild utbildning för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

Yrkeshögskolan (YH) anordnar eftergymnasiala yrkesutbildningar i samråd med yrkesbranscher utifrån ett identifierat behov på arbetsmarknaden. YH vänder sig till studerande från hela landet. Kunder hos YH är också företag eller branschorganisationer knutna till de utbildningsinriktningar som bedrivs.

Inre organisation

Utbildningsförvaltningen leds av förvaltningschef. Förskola, grundskola och vuxenutbildning leds av en verksamhetschef för respektive verksamhet. Gymnasiet leds av rektor för gymnasieskolan. Förvaltningschef leder förvaltningens ledningsgrupp där ovan nämnda chefer ingår.

Varje förskoleenhet leds och organiseras av rektor. Verksamhetschef för förskolan leder rektorsgruppen och förskoleteamet. Verksamhetschefen träffar rektorerna med regelbundenhet och med olika innehåll utifrån övergripande mål för att säkerställa en likvärdig förskola.

Rektor leder och fördelar arbetet på respektive grundskolenhet. Verksamhetschefen leder rektorsgruppens arbete och ansvarar för den gemensamma riktningen och att likvärdighet i uppdraget och rättssäkerhet vid bedömning garanteras. I den inre organisationen ingår även grundskolestöd; Lågstadieteamet, Mottagningsenheten och den kommungemensamma undervisningsgruppen. Grundskolestöd leds av en enhetschef.

Gymnasieskolans ledning består av rektor, administrativ chef samt sju programrektorer som träffas vid två tillfällen varje vecka.

Komvux har en rektor, Arbetsmarknadsenheten och Yrkeshögskolan leds av enhetschefer och övriga verksamheter har verksamhetschefen direkt ansvar för.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Verksamheternas systematiska kvalitetsarbete följs upp tertialvis på förvaltningsnivå när verksamheterna skriver sina kvalitetsredovisningar (T1, T2, T3). Vid varje tertial görs en förvaltningsövergripande rapport som presenteras vid nämnd. Rapporterna är underlag för fortsatt utvecklingsarbete. Ekonomisk uppföljning sker månadsvis.

Rektor ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet på respektive förskole- och skolenhet. Verksamhetscheferna har uppföljning vid varje tertialrapport på individ- och gruppnivå. Dialog runt rapporterna förs på gruppnivå vid rektorsmöten och individuella samtal förs mellan verksamhetschef och rektor.

Huvudmannen för utbildningen sätter upp mål för organisationen som bryts ner på varje nivå. Varje enhets systematiska kvalitetsarbete är ett underlag både för det egna förbättringsarbetet och för huvudmannens nulägesbedömning. Måltrappan ser ut på följande sätt:

Nämndens långsiktiga mål (huvudman)

Verksamhetsplan för enheten

Teamkontrakt för arbetslaget

Individuellt måldokument

En viktig och inte alltid omtalad del i ett systematiskt kvalitetsarbete handlar om känslans avgörande betydelse. Betydelsen av drivkraft och engagemang inför och under resan mot ett gemensamt mål kan inte nog understrykas. En genomgående strategi i mötet mellan verksamhetschef och rektorsgrupp handlar om att stärka personen som axlar rektorsrollen. Utgångspunkten för de gemensamma målsättningarna inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet handlar om att varje medarbetare skall vilja vara med på en gemensam resa som förutsätter personligt ansvar för uppkommet resultat.

Vid Yrkeshögskolan är studerandeflytande viktigt och det systematiska kvalitetsarbetet bereds stor plats på grund av att det är prioriterad verksamhet från både reglerande Myndighet för Yrkeshögskola (MYH) liksom Enköpings kommun.

4 Uppföljning 2019 med framåtsyftande plan 2020

Resultat

I T1 och T2 följs områdena normer och värden samt kunskaper upp. I det systematiska kvalitetsarbetet analyserar enheterna sina uppkomna resultat. Utvecklingsområden ringas in och åtgärder planeras och genomförs. I föreliggande rapport redovisas en sammanfattande bild av verksamheternas pågående och kommande utvecklingsarbete.

Samtliga enheter inom förvaltningens verksamhetsområden har ett systematiskt arbete gällande kränkande behandling. Arbetet är väl känt av medarbetarna och delaktigheten är hög såväl bland barn och elever som medarbetare. Trygghetsplaner finns upprättade och revideras varje år. Varje enhet har goda rutiner för att följa upp barns och elevers trygghet och trivsel samt rutiner för dokumentation.

Elevers ansvar och inflytande är ett utvecklingsområde för samtliga verksamheter.

Digitalisering, språk och kommunikation är områden som är framträdande inom förskolan. Likvärdigheten varierar gällande digitaliseringen, vilket visar sig i medarbetares olika kompetens samt tillgång till teknisk utrustning och uppkoppling.

I nämndplan för år 2020 finns en indikator där samarbete mellan skolformerna lyfts fram. Detta är ett redan påbörjat arbete mellan förskola och grundskola och kan redan nu utläsas i rektorernas kommentarer kopplat till övergångar där man beskriver ett fungerande samarbete mellan förskola och förskoleklass.

Av de 357 elever som i juni 2019 lämnade grundskolan saknade 56 elever gymnasiebehörighet. Av dessa 56 elever var 19 elever nyanlända (10% saknade gymnasiebehörighet exklusive nyanlända elever - 15 % saknade gymnasiebehörighet inklusive nyanlända elever).

Utifrån gymnasieskolans redovisade resultat i T1 och T2 har planerade åtgärder påbörjats och/eller genomförts. Bland annat har en elevkår startats upp under hösten 2019 i syfte att ge ökat elevinflytande. Mittkursutvärderingar genomförs en gång per kurs för att ge alla elever en möjlighet att tycka till om sina kurser och den undervisning som ges. Personal har lyft, via facken, att man tar dessa personligt och önskar en genomgång av frågorna tills nästa utvärderingstillfälle.

Andelen elever som idag inte fullföljt grundskolan, inte klarar gymnasieexamen och gruppen

nyanlända med kort skolbakgrund har sammantaget ökat och skapar ett ökat söktryck på vuxenutbildningen.

Studier med kort studiebakgrund saknar många gånger förutsättningar att fullfölja studier som sedan ska leda till arbete och försörjning.

Även inom AME krävs det mer resurser för att kunna hjälpa dem som efter en lång tid av högkonjunktur varken har fått arbete eller studerar. Under 2019 skedde ett trendbrott där arbetslösheten övergick till att öka istället för att minska under en längre period.

Allt fler vill också karriärväxla på grund av ökad psykisk ohälsa något som särskilt märks bland sökande till Yrkeshögskolan.

Analys

När utvecklingsområden ringas in, målsätts och blir föremål för strukturerade insatser sker skolutveckling.

Tillgång till digital teknik varierar mellan förskolor. En framgångsfaktor som rektorer lyft fram är tillgång till pedagogiska utvecklare inom IKT. Barns intresse för berättandet tenderar att öka då förskolan erbjuder en variation i analoga och digitala verktyg.

Framgångsrikt för utvecklingen av undervisning i förskolan är dialogen som förs förskola och grundskola emellan. Resultatet i screeningen är värdefull information för förskolans fortsatta utveckling av undervisningen.

Det finns ett värde i att samarbetet mellan förskola och förskoleklass fungerar. Att ha kännedom om varandras olika uppdrag är värdefullt i arbetet med att utmana barns och elevers förmåga att utveckla och utmanas inom läroplansområdena.

Betydelsen av ett strukturerat arbete återkommer som framgångsfaktor av samtliga grundskolans rektorer. Gemensamma träffar med rektorer och centrala elevhälsan är en bidragande orsak till att elevhälsoarbetet upplevs fokuserat och rätt riktat. Att fortsatt agera med transparens gällande kränkande behandling kräver mod hos skolledning och medarbetare då antalet kränkingsärenden av den icke påläste ses som en skola i stora behov av stöd. Resultatet av denna typ av misstolkning kan leda till motsatt effekt, det vill säga att skolor väljer att inte anmäla kränkande behandling.

Dialog med ansvariga rektorer visar att elever födda år 2003 haft fler enskilda och mer omfattande stödinsatser än elever som lämnade grundskolan året innan. Samtliga elever som inte nått gymnasiebehörighet har haft riktade insatser och anpassningar på såväl individ som gruppnivå. Många insatser ges idag till denna elevgrupp under deras sista termin i årskurs 9. Detta visar att vår strategi med "tidiga insatser för tidiga resultat" har ännu inte gett fullt genomslag.

Strukturen för "tidiga insatser för tidiga resultat" ger goda resultat. Arbetet handlar nu om att identifiera och stödja de skolor som ännu inte till fullo lyckats skapa dessa tydliga och återkommande strategier. Strategierna beskrivs i sin helhet i de lokala allmänna råden.

Arbetet med att ha utgångspunkt i elevens faktiska nuläge och omvärldsuppfattning är avgörande för resultatet.

Att som elev tränas i och erbjudas såväl ansvar som inflytande upplevs av elever och föräldrar inte alltid som något positivt. Detta är föga förvånande då skolans historik och kultur är byggd utifrån läraren som förmedlare och elev som passiv mottagare av kunskap. Skolans roll och då även lärarrollen är roller i förändring inte minst tack vare digitaliseringens möjligheter att med en knapptryckning nå såväl person som information och sakkunskap från all världens samlade

kunskapsbank.

Ett dilemma med detta uppdrag är att ingen egentligen har en bild av hur arbetet kan se ut. Avsaknad av tydliga strategier och målbilder tenderar att skapa en känsla av undvikande alternativt irritation hos såväl profession som elever och föräldrar.

Att driva en gymnasieskola med 12 nationella program, IM sam gymnasiesärskola, ställer höga krav på alla inblandade. WGY behöver ha en flexibel organisation som ständigt behöver utveckla sina pedagogiska tankar och idéer. Att elevernas resultat har förbättrats under det senaste året är positivt i sig, men det går inte att titta på olika avgångsklasser och jämföra dem med varandra. Här behöver arbetet med invärde - utvärde utvecklas för att bättre kunna följa eleverna från det att de börjar tills att de slutar gymnasiet.

Inom vuxenutbildning saknas både förberedande och kompletterande insatser för att få bland annat hemmasittare, personer med ingen eller kort studiebakgrund, eller personer med social problematik att komma till studier eller andra aktiviteter.

Behovet av VUC:s verksamhet kommer öka markant de närmaste åren.

Möjlighet att erbjuda stöd till studerande som lider av psykisk ohälsa, bristande förkunskaper och studiererfarenhet med bristande motivation som följd medför att behov av en elevhälsa ökar.

En uppfattning om att studier på distans är enkelt kan vara en orsak till avbrott.

Förberedande och kompletterande insatser finns till viss del men behövs i större omfattning för att ge individer förutsättning att lyckas få arbete och försörjning.

Elevers försörjning under studietiden är beroende av att de studerande får godkänt betyg i kurserna. När resultaten uteblir, uteblir även försörjningen från CSN och kan resultera i en skuldfälla.

Fler elever än tidigare behöver betydligt mer stöd utifrån sina tidigare studieerfarenheter, individuella förutsättningar och behov.

Fler praktik och arbetsprövningsplatser behövs som är utvecklande för deltagarna.

Två utredningar med lite olika ansats gjordes under 2019 kring AME och Jobbcentrum. De pekar på att politikens förväntningar på förvaltningen behöver klargöras. Dessutom påtalar båda rapporterna att rutiner, processer och samarbeten med andra förvaltningar och organisationer behöver utvecklas.

Åtgärder

Nedan följer en redogörelse för åtgärder som verksamheterna vidtar under 2020 för att uppnå läroplansmål samt kommunfullmäktiges mål 2020-2023. På enhetsnivå genomförs olika prioriteringar och aktiviteter.

Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete är föremål för fortsatt utveckling på samtliga nivåer. Att hitta nya hållbara arbetsformer som svarar mot de ekonomiska förutsättningarna och eventuellt bristande lärartäthet är ett utvecklingsområde.

I arbetet med att öka barns delaktighet och inflytande samt förskolans arbete inom området normer och värden och att Barnkonventionen från 1 januari 2020 är svensk lag planeras en fortbildningsinsats kring konventionen.

En digital lärplattform implementeras vårterminen 2020. Lärmiljöerna kopplat till digitalisering samt kommunikation och språk är ett utvecklingsområde.

Grundskolans rektorsgrupp kommer under året att i dialog och workshop arbeta med skolornas kultur och syn på kränkningar i allmänhet och kränkingsanmälningar i synnerhet.

Rektorsgruppen synliggör vid varje rektorsträff månadsaktuella resultat för varje skola för elevgruppen kopplad till målsättningen om gymnasiebehörighet. Ett särskilt fokus kommer att riktas till de skolor som rapporterar att elever har kunskapsluckor inför skolans sista år, årskurs 6 och/eller årskurs 9.

Rektorsgruppen kommer under året att fokusera på att i möjligaste mån konkretisera processen gällande elevers ansvar och inflytande.

Gymnasieskolan behöver arbeta mer med invärde - utvärde för att följa årskullar och inte årskurser. Utökad elevinflytande samt att bibehålla och utveckla kvaliteten av undervisningen utifrån en allt stramare budget är en utmaning.

Samarbetet mellan VUC:s verksamheter är fortsatt viktigt för att ge bästa möjliga förutsättningar och service till deltagare och elever för att komma i egen försörjning.

Det stora behovet av en elevhälsa för vuxenutbildningen och Jobbcentrum skulle på sikt vara framgångsrikt för att förbättra deltagares möjligheter att lyckas.

Utveckling pågår för att möta upp mot det pedagogiska stödbehov som allt fler elever har och behöver få hjälp med. Genom att ge information om möjligheter att få studiestöd på plats når vi även externa elever.

Planering av informationsmöten vid varje periodstart pågår. Syftet med mötet är att ge nya elever information på flera olika plan för att underlätta studiestarten och de vidare studierna.

Vid Jobbcentrum har det anställts en arbetsgivarkoordinator för att öka kontakterna i näringslivet och inom den offentliga sektorn under 2020. Studiemotiverande aktiviteter kommer att genomföras på Jobbcentrum i samarbete med vuxenutbildningen.

Det lagstadgade kravet på utökad samhällsorientering från 60 till 100 timmar per elev kommer att utföras av Jobbcentrum.

Yrkehögskolan och vuxenutbildningen samarbetar kring möjligheterna att starta fler korta yrkesutbildningar på gymnasienivå.

Integrationsenheten, Elvira och SFI fortsätter att utveckla verksamheten för språksvaga och lågutbildade kvinnor.

Ett av KF:s långsiktiga mål är att förbättra förutsättningarna för arbetssökande som står lång från arbete att etablera sig på arbetsmarknaden, påbörja utbildning eller annan sysselsättning. En del i detta förbättringsarbete är att utveckla aktuella processer och beslutsstöd. En viktig förutsättning för detta är också att nämnden formulerar sina förväntningar på verksamheten.

4.1 Analys av utfall ekonomi, lokaler, bemanning

Analys av utfall ekonomi, lokaler, bemanning

Såväl ekonomi som lokalfrågor och bemanning är områden som utmanar verksamheterna. Trots det uppvisar verksamheterna goda resultat. Med stöd av täta prognoser och analyser är kontrollen hos verksamheterna god vilket ger möjlighet till framförhållning och hantering av uppkomna behov.

Budget 2019 redovisade förvaltningen ett positivt resultat. Statsbidragen är avgörande för möjligheten att bedriva en skola som lever upp till de statliga kraven.

Problem med lokaler varierar från att vara enkla att lösa, till att vara stora och mycket

komplexa frågor. I takt med att Enköping växer är det en utmaning, oftast akut, för förvaltningen att få befintliga lokaler att räcka till. Tillväxten inom kommunens olika orter är ojämn, vilket medför att vissa enheter brottas med vikande elevunderlag och andra med en elevtillströmning svår att hantera. Lokalsituationen uppfattas som alarmerande.

Något som ofta lyfts är andel behöriga lärare. Samtliga våra verksamheter redovisar jämfört med riket en högre andel behöriga lärare. Anställda inom verksamheterna är väl medvetna om rådande lärarbrist och arbetar på olika vis för att hantera det.